

PROPOSTA

Estratègia d'Empresa i Drets Humans a nivell de Catalunya

Versió provisional 2

10.07.2017

Document de treball preparat per
DEXI/DGCD/ACCD i DEMC/ACCIO

Taula de continguts

1	INTRODUCCIÓ	3
1.1	OBJECTIUS I ESTRUCTURA DEL DOCUMENT	3
1.1.1	CONTEXT INTERNACIONAL	3
1.1.2	CONTEXT CATALÀ, EL PLA DIRECTOR DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT I LES RESOLUCIONS DEL PARLAMENT	5
1.2	EIXOS PRIORITARIS	7
1.3	ÀMBIT TEMPORAL, ABAST I SEGUIMENT DE L'ESTRATÈGIA	9
2	EL DEURE DE L'ESTAT DE PROTEGIR ELS DRETS HUMANS	10
2.1	PRINCIPIS FUNDACIONALS	10
2.2	PRINCIPIS OPERATIUS	11
2.2.1	FUNCIONS REGLAMENTÀRIES I NORMATIVA DE L'ESTAT DE CARÀCTER GENERAL	11
2.2.2	EL NEXE ENTRE L'ESTAT I LES EMPRESES	14
2.2.3	FOMENTAR EL RESPECTE ALS DRETS HUMANS PER PART DE LES EMPRESES EN ZONES AFECTADES PER CONFLICTES	16
2.2.4	GARANTIR LA COHERÈNCIA POLÍTICA	17
3	LA RESPONSABILITAT DE LES EMPRESES DE RESPECTAR ELS DRETS HUMANS	18
3.1	PRINCIPIS FUNDACIONALS	19
3.2	PRINCIPIS OPERATIUS	20
3.2.1	COMPROMÍS PÚBLIC	20
3.2.2	LA DEGUDA DILIGÈNCIA EN MATÈRIA DE DRETS HUMANS	20
3.2.3	REPARACIÓ	22
3.2.4	QÜESTIONS DE CONTEXT	22
4	L'ACCÉS A MECANISMES DE REPARACIÓ	23
4.1	PRINCIPI FUNDACIONAL	23
4.2	PRINCIPIS OPERATIUS	24
4.2.1	MECANISMES JUDICIALS ESTATALS	24
4.2.2	MECANISMES EXTRA-JUDICIALS ESTATALS DE RECLAMACIÓ	24
4.2.3	MECANISMES DE RECLAMACIÓ NO ESTATALS	25
4.2.4	CRITERIS PER A L'EFICÀCIA DELS MECANISMES DE REPARACIÓ EXTRA-JUDICIALS	25

1 Introducció

1.1 Objectius i estructura del document

El present document d'Estratègia d'Empresa i Drets Humans a nivell de Catalunya (en endavant, Estratègia) és fruit del compromís del Govern de la Generalitat de Catalunya amb la protecció dels drets humans. L'objectiu del mateix és posar sobre la taula un conjunt de mesures per tal de que, tant el Govern com les empreses catalanes, assumeixin les seves respectives obligacions de protegir i de respectar els drets humans. A la vegada pretén impulsar l'accés a mecanismes de reparació en relació a possibles impactes negatius als drets humans per part d'empreses catalanes. S'entén per empresa catalana la que té un establiment permanent amb CIF a Catalunya, independentment de l'origen del seu capital.

Els Principis Rectors de les Nacions Unides sobre les empreses i els drets humans són l'eix vertebrador a partir del qual s'ha construït l'Estratègia sense detriment que es puguin recollir altres mesures complementàries adients en el marc competencial català vigent.

Aquest document s'estructura de forma similar als Principis Rectors. Consta de quatre parts. La primera part introdueix el context, els eixos principals, l'àmbit temporal i els objectius de l'Estratègia. La segona part presenta les mesures addicionals que acompanyen els principis relatius a la obligació dels Estats de protegir els drets humans. La tercera part detalla les expectatives que el Govern posa sobre les empreses catalanes segons el que estableix el segon pilar dels Principis Rectors relatiu a la responsabilitat de les empreses de respectar els drets humans. Finalment, la quarta part del document presenta les mesures addicionals que el Govern adopta per tal de facilitar l'accés, als possibles afectats per possibles impactes negatius, a mecanismes de reparació, judicials y no judicials, tal i com estableix el tercer pilar dels Principis Rectors relatiu a l'accés a mecanismes de reparació.

1.1.1 Context Internacional

El Consell de Drets Humans de Nacions Unides va aprovar per unanimitat els Principis Rectors sobre les Empreses i els Drets Humans, (d'ara endavant, Principis Rectors) en la resolució 17/4, de 16 de juny de 2011.

Els Principis Rectors de les Nacions Unides situen en el centre del sistema els drets i la dignitat de les persones. Aquests Principis es basen en el reconeixement de:

- a. Les actuals obligacions dels Estats de respectar, protegir i complir els drets humans i les llibertats fonamentals;
- b. El paper de les empreses com a òrgans de la societat que exerceixen funcions especialitzades i que han de complir totes les lleis aplicables i respectar els drets humans;
- c. La necessitat que els drets i obligacions vagin acompanyats de recursos adequats i efectius en cas d'incompliment.

Aquests Principis Rectors s'apliquen a tots els Estats i a totes les empreses amb independència de la seva grandària, sector, ubicació, propietaris i estructura.

En aquest sentit, l'octubre de 2011 la Unió Europea (en endavant, UE) va llançar la nova Estratègia per 2011-2014 sobre la responsabilitat social de les empreses, en la qual es convida als Estats a desenvolupar un Pla Nacional per implementar els Principis Rectors (en endavant, PNA). Aquesta iniciativa va ser reforçada per la recomanació CM/Rec(2016)3, del 2 de març de 2016, del Comitè de Ministres del Consell d'Europa als Estats membres sobre empresa i drets humans.

Actualment diversos Estats europeus, i d'altres regions del món, han aprovat PNA: Regne Unit (2013, actualitzat Maig 2016), Països Baixos (2013), Dinamarca (2014), Finlàndia (2014), Lituània (2015), Noruega (2015), Suècia (2015), Suïssa (2016), Itàlia (2016), Alemanya (2016), Colòmbia (2015), Estats Units (2016) i França (2017). Hi ha també diversos països on el PNA es troba en diferents fases de preparació: Irlanda, Bèlgica, Àustria, República Txeca, Grècia, Letònia, Eslovènia i Espanya.

Els Principis Rectors, un cop aprovats, han estat ràpidament adoptats i integrats pels principals estàndards i codis internacionals de conducta empresarial. Així, a dia d'avui, formen part de les Directrius de la OCDE per a Empreses Multinacionals, els Performance Standards de la Corporació Financera Internacional (CFI) o la norma 26000 sobre els estàndards de responsabilitat social de la International Standards Association. La seva àmplia acceptació internacional reflecteix una comprensió comuna de la qüestió dels drets humans i les empreses, així com les obligacions dels Estats en la matèria.

En aquest context també cal tenir en compte el nou marc global que plantegen els Objectius de Desenvolupament Sostenible 2030 (en endavant, ODS). L'aplicació dels Principis Rectors de l'ONU són també una contribució al desenvolupament sostenible.

En paral·lel a la implementació dels Principis Rectors i del desplegament dels PNA per part dels Estats, s'han iniciat converses orientades a l'establiment de mecanismes legalment vinculants orientats a les empreses transnacionals i als seus impactes en termes de drets humans. En aquest sentit, en el sí del Consell de Drets Humans de les Nacions Unides s'ha aprovat la resolució 26/9 que estableix un grup intergovernamental que estudiï i iniciï les converses pertinents. La via d'un tractat vinculant no es contempla, per tant, en aquest document per trobar-se en un estadi molt inicial però l'Estratègia romandrà vinculada als futurs desenvolupaments en aquest terreny per tal d'incorporar els requeriments que en un futur se'n puguin derivar.

L'Estratègia arriba en un moment de màxima efervescència d'aquest tema a l'agenda internacional. Les discussions sobre empresa i drets humans són avui en dia un debat establert que compta amb eines i directrius consolidades (e.g. els Principis Rectors i els PNAs), però que, a la vegada, segueix cercant noves i millors fórmules per trobar els instruments idonis que puguin permetre avançar de forma determinant cap a un major respecte dels drets fonamentals per part de les

empreses. Catalunya no pot ni vol quedar enrere en la protecció dels drets humans i és per això que aquest document cobra una especial transcendència.

1.1.2 Context català, el Pla Director de Cooperació al Desenvolupament i les resolucions del Parlament

Pel que fa a Catalunya, existeix un marc normatiu i institucional que reforça el mandat del Govern en la coherència de polítiques pel desenvolupament i més concretament en la política d'internacionalització responsable de l'empresa catalana d'acord amb els Principis Rectors.

Concretament, la Llei 26/2001 de 31 de desembre, de cooperació al desenvolupament, (en endavant, Llei 26/2001) assenyalava en el seu preàmbul que "el desenvolupament, que és el bé públic global perseguit, mai no es pot considerar exclusivament fruit de l'ajut al desenvolupament"; alhora, l'article 7 d'aquesta Llei desplega el principi de coherència entenent que els valors i les finalitats i els principis ordenadors continguts en la Llei vinculen tota l'activitat de l'Administració de la Generalitat.

La Llei 16/2014, del 4 de desembre, d'acció exterior i de relacions amb la Unió Europea, estableix, en el seu article 12.2 que el Govern ha de garantir la coherència de les accions de promoció de la internacionalització econòmica de Catalunya amb els Principis Rectors de les Nacions Unides sobre les empreses i els drets humans, vetllant sempre pel respecte als drets humans en qualsevol acció que es dugui a terme.

El Pla director de Cooperació al desenvolupament 2015-2018 (en endavant, Pla director) desplega aquest principi de coherència; concretament en aquest Pla, la Generalitat reafirma el compromís amb la coherència de polítiques per al desenvolupament (en endavant, CPD), entesa com la vinculació amb el desenvolupament humà sostenible, els drets humans i l'equitat de gènere, entre d'altres valors, de tota l'activitat de l'Administració de la Generalitat. En l'aplicació de la CPD, la Direcció General de Cooperació al Desenvolupament (en endavant, DGCD) assumeix la responsabilitat de valorar i actuar davant els efectes de la resta de polítiques del Govern amb una dimensió exterior per tal que contribueixin al desenvolupament humà sostenible.

Alhora, el Pla director proposa, en el si de l'acció de Govern, posar en marxa marcs d'incentius i impulsar accions coordinades entre la DGCD i els departaments o organismes de la Generalitat, en àmbits rellevants de la coherència de polítiques per al desenvolupament, i continuar amb una atenció especial a la política d'internacionalització responsable de l'empresa catalana, seguint els marcs internacionals reconeguts com els Principis Rectors sobre les Empreses i els Drets Humans de les Nacions Unides.

Cal destacar també, que l'exercici de la coherència de polítiques per al desenvolupament en aquest Pla director s'ha d'abordar amb una visió de desenvolupament que posa al centre les desigualtats de gènere i drets humans, ja que aquest Pla situa en una posició de centralitat l'enfocament de gènere i basat en els drets humans (en endavant, EGIBDH) pel seu caràcter transformador i

emancipador i per la seva clara orientació a l'enfortiment de capacitats i reducció de vulnerabilitats.

A aquest context cal sumar-li les resolucions del Parlament de Catalunya, com són la Resolució 359/XI, sobre el respecte dels drets humans per les empreses catalanes que operen a l'exterior del dia 3 de novembre de 2016 on:

1. El Parlament de Catalunya referma el seu compromís envers el Dret Internacional dels Drets Humans, el Dret internacional del treball i les normes internacionals sobre el medi ambient, la promoció de la pau i el dret al desenvolupament sostenible, i es compromet a continuar treballant de manera transversal en el seu marc legislatiu per a avançar en aquests camps.
2. El Parlament de Catalunya insta el Govern a iniciar, en el termini de vuit mesos, els treballs per a crear i enraigar un centre d'estudi i d'avaluació sobre els impactes de les empreses catalanes amb inversions a l'exterior que disposi d'instruments que vetllin pel compliment de la legislació vigent en l'àmbit dels drets humans per part de les empreses, amb participació de la societat civil, del Govern i del Parlament mateix.
3. El Parlament de Catalunya es declara favorable a la creació d'un instrument internacional jurídicament vinculant que garanteixi el compliment de les obligacions en matèria de drets humans per part de les empreses transnacionals i altres empreses, i dóna suport al Grup de Treball del Consell de Drets Humans de les Nacions Unides que té el mandat d'elaborar aquest instrument.

Cal tenir en compte que prèviament el Parlament de Catalunya va instar al Consell de Cooperació al Desenvolupament a crear un grup de treball per elaborar un pla de sensibilització adreçat a les empreses catalanes deslocalitzades que operen allà on hi ha projectes de cooperació catalans (en endavant, GTSE). A partir d'aquesta moció, el Consell ha creat un grup de treball *ad hoc*, on els i les vocals del Consell de Cooperació més vinculades a aquesta qüestió –sindicats, universitats, cambres de comerç, departaments de la Generalitat etc.– col·laboren per tal de millorar la informació i la conscienciació dels agents empresarials catalans envers la realitat dels drets humans, especialment els relatius a les condicions laborals i socials, dels països on operen.

Davant del context exposat, la DGCD, l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (en endavant, ACCD) i l'Agència per a la competitivitat de l'empresa de la Generalitat de Catalunya (en endavant, ACCIÓ) han entomat el mandat de la coherència de polítiques pel desenvolupament i preveuen en la proposta de Pla Anual de Cooperació al Desenvolupament 2017 una línia de treball sobre coherència de polítiques públiques per al desenvolupament. La DGCD continuarà donant suport a ACCIÓ en la seva tasca d'impuls a la internacionalització responsable de les empreses catalanes; un suport que inclou entre d'altres la formació al personal d'ACCIÓ sobre empresa i drets humans.

Per altra banda, l'Institut Català Internacional per la Pau (en endavant, ICIP) ha treballat en l'àmbit d'empresa i drets humans en els darrers anys organitzant varies conferències internacionals i impulsant, en particular, la Xarxa sobre Empresa,

Conflictes i Drets Humans (BCHR, per les seves sigles en anglès). Addicionalment, la Generalitat segueix de prop els treballs del Fòrum de les Nacions Unides sobre Empresa i Drets Humans per tal de copsar els últims debats i avenços sobre la qüestió.

A més, en el marc de les conclusions de les jornades *“Empreses i drets humans: comparant experiències. Una mirada centrada en la perspectiva extraterritorial”* organitzades per l'ICIP i la DGCD, els passats 16 i 17 de febrer de 2017, el conseller d'Afers Exteriors, Relacions Institucionals i Transparència va anunciar que calia elaborar una estratègia integral d'empresa i drets humans, i que havia de ser impulsada pel Departament d'Afers i Relacions Institucionals i Exteriors i Transparència (en endavant, DEXI), a través de la DGCD, i amb la participació, entre altres, del Departament d'Empresa i Coneixement.

D'acord amb l'anunci del conseller, l'estratègia hauria d'incloure els elements ja identificats: com són els treballs realitzats, per iniciativa de l'ACCD i d'ACCIÓ, sobre una proposta de codi ètic per a les empreses; la previsió dels treballs que hauran de permetre determinar i desplegar el que ha de ser un centre d'estudi i d'avaluació sobre els impactes de les empreses; i mesures concretes per garantir, la protecció dels defensors de DDHH i del medi ambient arreu del món. Alhora va posar l'accent que per la seva elaboració, hauria de comptar amb la participació de tots els actors implicats: ONGs, empreses, departaments de la Generalitat, sindicats i altres actors que poden ser claus, com les cambres de comerç i organitzacions empresarials o les universitats.

En aquest sentit, s'ha creat un grup de treball intern format pel DEXI, a través de la ACCD/DGCD, i el Departament d'Empresa i Coneixement. Alhora, el Consell de Cooperació al Desenvolupament, a través del seu Grup de Treball de Sensibilització a les Empreses, és l'espai actual de consulta del Govern en aquest àmbit.

1.2 Eixos prioritaris

L'Estratègia pren com a marc de referència els Principis Rectors. No obstant, aquests són un marc adreçat a empreses i Estats. Catalunya és una entitat sub-estatal i, per tant, no pot adoptar algunes de les disposicions que els Principis Rectors adrecen als Estats al no comptar amb les competències corresponents. Tot i així, la Generalitat de Catalunya disposa d'un ampli espai per endegar mesures que, d'acord amb l'ordenament jurídic vigent, impulsin i consolidin el respecte dels drets humans per part de les empreses catalanes tan dins com fora del territori català.

És en aquest sentit que el Govern català adopta aquesta Estratègia fent seus els principis fundacionals número 1, 2 i 25 dels Principis Rectors relatius al deure dels Estats de protegir els drets humans i en relació a les competències que li són atribuïdes en el marc legal vigent. Aquests principis reafirmen que les obligacions internacionals de drets humans exigeixen als Estats respectar, protegir i realitzar els drets humans de les persones que es trobin sota la seva jurisdicció, havent d'adoptar les mesures apropiades per a prevenir, investigar, castigar i reparar els possibles abusos, comesos per empreses, per mitjà de polítiques adequades, activitats de reglamentació i sotmetiment a la justícia (principi núm. 1).

També estableixen que els Estats han d'enunciar clarament que esperen de totes les empreses domiciliades en el seu territori i/o jurisdicció que respectin els drets humans en totes les seves activitats (principi núm. 2). L'Estratègia així ho fa en l'apartat 3 en el qual recull les mesures que han de complir les empreses per a fer efectiu aquest respecte d'acord amb el que estableixen els Principis Rectors.

Finalment, i com a part del seu deure de protegir contra les violacions als drets humans relacionades amb activitats empresarials, els Estats han de prendre mesures apropiades per garantir, per les vies judicials, administratives, legislatives o d'altre tipus, que quan aquest tipus d'abusos es produeixin en el seu territori i/o jurisdicció els afectats puguin accedir a mecanismes de reparació eficaços (principi núm. 25)

Per al desenvolupament de les mesures relatives al deure de l'Estat de protegir els drets humans, l'Estratègia pren també com a referència els Principis Fonamentals 3 a 10, amb les limitacions indicades; i els relatius a la responsabilitat de les empreses de respectar els drets humans (principis núm. 11 a 15). Segons aquests, les empreses han de respectar els drets humans i abstenir-se d'infringir els drets humans de tercers i fer front a les conseqüències negatives sobre els drets humans en les que tinguin alguna participació (principi núm. 11). Aquesta responsabilitat fa referència als drets humans internacionalment reconeguts incloent, com a mínim, els drets enunciat en la Carta Internacional de Drets Humans i els principis relatius als drets fonamentals establerts en la Declaració de la Organització Internacional del Treball relativa als principis i drets fonamentals en el treball (principi núm. 12).

També estableixen que la responsabilitat de les empreses de respectar els drets humans exigeix que les empreses:

- a) evitin que les seves pròpies activitats provoquin o contribueixin a provocar conseqüències negatives sobre els drets humans i facin front a aquestes conseqüències quan es produeixin;
- b) tractin de prevenir o mitigar les conseqüències negatives sobre els drets humans directament relacionades amb les operacions, productes o serveis prestats per les relacions comercials, inclús quan no hagin contribuït a generar les conseqüències (principi núm. 13).

Finalment, consideren que la responsabilitat de les empreses de respectar els drets humans s'aplica a totes les empreses independentment de la seva mida, sector, context operacional, propietari i estructura. D'altra banda, però, la magnitud i la complexitat dels mitjans emprats per les empreses per assumir aquesta responsabilitat pot variar en funció d'aquests factors i de la gravetat de les conseqüències negatives de les activitats de l'empresa sobre els drets humans (principi núm. 14). Per complir amb la responsabilitat de respectar els drets humans, les empreses han de comptar amb polítiques i procediments adequats en funció de la seva mida i circumstàncies, les quals s'hauran de construir al voltant de tres instruments:

- a) un compromís polític d'assumir la responsabilitat de respectar els drets humans;

- b) un procés de deguda diligència en matèria de drets humans per identificar, prevenir, mitigar i rendir comptes sobre com adrecen el seu impacte sobre els drets humans;
- c) uns processos que permetin reparar totes les conseqüències negatives sobre els drets humans que hagin contribuït a provocar (principi núm. 15).

El Govern, per tant, estableix aquesta Estratègia basant-se en el seu deure de protegir, a la vegada que busca establir un sistema de prevenció de possibles impactes negatius per part de les empreses catalanes tant dins com fora del territori català.

L'Estratègia, que va més enllà de la Resolució aprovada pel Parlament de Catalunya el 3 de novembre de 2016, inclou les grans línies d'actuació que el Govern pretén impulsar prioritzant la sensibilització i la prevenció així com l'establiment de mesures avançades que assegurin els objectius que s'ha marcat. Parteix de la base que les empreses catalanes comparteixen la visió de situar el respecte als drets humans com a una part intrínseca de les seves actuacions i clarifica el que s'espera d'elles en un context en el que la competitivitat d'aquestes en els mercats internacionals també passa per l'aplicació d'estàndards internacionals. L'Estratègia vol situar a Catalunya i al seu teixit empresarial en una posició capdavantera en el desenvolupament de negocis responsables amb els drets humans entenent que ser una empresa competitiva, innovadora i excel·lent passa ineludiblement pel seu respecte en qualsevol context operacional. Les societats i els mercats evolucionen contínuament i, avui en dia, les noves expectatives que defineixen l'excel·lència en el món empresarial entenen que aquesta qüestió ha esdevingut central. És per això que el Govern endega aquest procés integral per tal de clarificar i donar a suport a les empreses sobre aquesta qüestió i reduir els riscos associats a possibles males pràctiques.

1.3 Àmbit temporal, abast i seguiment de l'estratègia

L'Estratègia serà aprovada pel Govern i establirà les bases per a un futur Pla Nacional d'Empresa i Drets Humans. Aquesta es desenvoluparà a partir d'un diagnòstic inicial que permetrà detallar una sèrie de mesures i línies de treball a desenvolupar en el Pla.

L'Estratègia posa el seu focus en els impactes que es puguin produir com a conseqüència de l'activitat empresarial en els contextos exteriors a on els riscos d'impactes adversos són majors sense deixar de banda els possibles impactes que es puguin produir dins del territori català. En qualsevol cas, les mesures estaran en funció de la mida i circumstàncies de les empreses catalanes.

Ateses les seves competències i, en el cas de que sigui necessari, el Govern dirigirà al Govern de l'Estat espanyol les demandes que consideri oportunes per tal d'adequar la legislació actual aplicable a Catalunya al marc internacional establerts pels Principis Rectors.

El Govern farà l'impuls i desplegament de l'Estratègia a través d'una **Comissió Interdepartamental** (en endavant, Comissió) que inclourà els departaments que estiguin involucrats en el seu desplegament. Aquesta Comissió serà l'encarregada d'implementar l'Estratègia, assegurar el seu compliment i garantir la coherència de polítiques en matèria d'empresa i drets humans dins del Govern. Serà l'encarregada d'impulsar i desplegar el futur Pla Nacional d'Empresa i Drets Humans de Catalunya. En aquest sentit, definirà els mecanismes de seguiment per a cadascuna de les mesures proposades de manera acurada fent constar indicadors de compliment específics i l'àrea responsable.

La Comissió es reunirà dos cops l'any, una per semestre. En les reunions de la Comissió es discutirà un informe semestral de desplegament i seguiment sobre el compliment dels objectius i iniciatives marcades per l'Estratègia i el futur Pla Nacional. Basant-se en aquest informe i en les seves recomanacions, la Comissió n'avaluarà l'execució i elaborarà propostes de millora. Les propostes podran ser tan de caire legislatiu, dirigides al Parlament, com de caire executiu dirigides al Govern.

La Comissió retrà comptes de l'estat de l'execució dels compromisos adquirits en l'Estratègia davant dels òrgans corresponents i en la forma i el temps que s'estableixin.

2 El deure de l'Estat de protegir els drets humans

2.1 Principis fundacionals

Principi 1. Els Estats han de protegir contra les violacions als drets humans comeses en el seu territori i/o la seva jurisdicció per tercers, incloses les empreses. A aquest efecte, s'han d'adoptar les mesures apropiades per prevenir, investigar, castigar i reparar aquests abusos per mitjà de polítiques adequades, activitats de reglamentació i sotmetiment a la justícia.

Principi 2. Els Estats han d'enunciar de forma clara que s'espera de totes les empreses domiciliades en el seu territori i/o jurisdicció que respectin els drets humans en totes les seves activitats.

Mesura addicional 1:

El Govern estableix una Estratègia per tal d'endegar mesures destinades a prevenir, investigar, sancionar i reparar possibles abusos als drets humans comesos en el seu territori i/o la seva jurisdicció per part d'empreses catalanes així com enunciar clarament que espera que aquestes respectin els drets humans en totes les seves activitats. Amb l'adopció de l'Estratègia, el Govern posa l'accent en la sensibilització i comunica de forma clara a les empreses catalanes les seves expectatives en matèria de respecte als drets humans, independentment de la seva mida, sector, context operacional, propietat i estructura tal i com estableixen els Principis Rectors.

D'aquesta manera el Govern fa públic el seu compromís de guiar les seves accions en base als instruments que formen part de la legalitat internacional en matèria de drets humans, i a la vegada, allà on sigui possible, s'adherirà, donarà suport i/o promourà aquelles iniciatives normatives que siguin rellevants per al context català incorporant-les al seu ordenament jurídic d'acord amb el seu marc competencial vigent.

Mesura adicional 2:

El Govern encarregarà un diagnòstic sobre l'activitat exterior de les empreses catalanes i la seva relació amb possibles impactes en els drets humans pel que fa al conjunt de les seves activitats i negocis, per tal d'establir criteris de prioritització en les seves accions en base a un estudi de materialitat. L'estudi també valorarà possibles abusos als drets humans en les activitats de les empreses comesos dins del territori català en sectors o en relació a grups en situació de vulnerabilitat.

Mesura adicional 3:

El Govern aprovarà un Codi de conducta (en endavant, Codi) que estableixi amb claredat el comportament responsable que s'espera que tinguin les empreses catalanes i posarà especial atenció quan les empreses operin en països amb marcs institucionals o legislatius febles en aquests àmbits.

2.2 Principis operatius

2.2.1 Funcions reglamentàries i normativa de l'Estat de caràcter general

Principi 3. En compliment de la obligació de protecció, els Estats han de:

A. Fer complir les lleis que tinguin per objecte o per efecte fer respectar els drets humans a les empreses, avaluar periòdicament si dites lleis resulten adequades i esmenar eventuais carències;

B. Vetllar per a que altres lleis i normes que regeixen la creació i les activitats d'empreses, com el dret mercantil, no restringeixin sinó que propiciïn el respecte dels drets humans per les empreses;

C. Assessorar de manera eficaç a les empreses sobre com respectar els drets humans en les seves activitats;

D. Encoratjar i, si és precís, exigir a les empreses que expliquin com tenen en compte l'impacte de les seves activitats sobre els drets humans.

Mesura adicional 4:

El Govern encarregarà un estudi sobre la legislació vigent aplicable a Catalunya vinculada a l'activitat empresarial que permeti identificar les seves limitacions així com avaluar la seva idoneïtat per tal de garantir el compliment dels drets humans

per part de les empreses tant dins com fora del territori. Aquest estudi inclourà recomanacions concretes en relació a quines mesures o mecanismes caldrà modificar o desenvolupar en aquest àmbit d'acord amb el marc competencial vigent. El Govern inclourà en aquest estudi l'anàlisi de les mancances que presenta l'administració en relació al seu deure de protegir contra possibles abusos per part de les empreses en consonància amb els Principis Rectors.

Adicionalment el Govern encarregarà un estudi sobre les possibles accions legislatives que, amb efectes extraterritorials, pugui desenvolupar en el marc de l'àmbit competencial actual, a fi i efecte d'establir les responsabilitats relatives a possibles impactes negatius als drets humans comesos fora del territori català per part de les empreses catalanes o de les seves filials, especialment quan aquestes activitats facin referència a inversions directes catalanes a l'exterior.

Finalment, i en el cas de que sigui necessari, el Govern dirigirà al Govern de l'Estat espanyol les demandes que consideri oportunes per tal d'adequar la legislació actual aplicable a Catalunya al marc internacional establert pels Principis Rectors.

Mesura addicional 5:

Amb la voluntat de donar suport a totes les parts per a que compleixin de forma efectiva amb la seva obligació i responsabilitat respectives de protegir i respectar els drets humans, el Govern crearà un **Centre d'estudi i d'avaluació sobre l'empresa i els drets humans** (en endavant, Centre), amb caràcter públic, des del qual es farà un seguiment de l'Estratègia, del desplegament de les mesures i del calendari establert, es promourà la difusió, sensibilització i formació i s'assessorarà a les parts, entre elles a les empreses catalanes d'acord amb les seves dimensions, sector d'activitat i contextos operacionals.

Per complir amb aquesta funció el Centre es dotarà d'un **Consell Assessor** ampli format per representants de l'administració, del Parlament i de la societat civil i del sector empresarial.

El finançament del Centre anirà a càrrec del pressupost de la Generalitat amb independència d'altres recursos públics addicionals que pugui obtenir per al desenvolupament de les seves funcions.

Mesura addicional 5.1:

El Centre elaborarà un mapa de riscos en funció del diagnòstic (vegeu mesura addicional 2) per tal de que les oficines d'ACCIÓ i de l'ACCD, les delegacions del Govern a l'exterior i les oficines de representació empresarial, puguin facilitar informació i suport per a l'avaluació dels potencials riscos en termes de drets humans a les empreses que decideixin emprendre activitats en països o contextos en els que els drets humans estiguin en una situació de vulnerabilitat. El Centre facilitarà eines per tal de millorar la seva comprensió i compromís amb el respecte pels drets humans.

Mesura adicional 5.2:

El Centre avaluarà els possibles impactes de les empreses catalanes en relació als drets humans, tant dins com fora del seu territori, a través d'estudis generals d'impacte o d'un sector determinat. Els resultats d'aquests estudis tindran en compte el conjunt dels drets humans dels possibles afectats i faran especial menció als drets dels grups més vulnerables en cadascun dels contextos analitzats. El Centre publicarà un informe anual sobre els impactes de les empreses catalanes en els drets humans que inclourà mesures i recomanacions orientades a la seva prevenció, mitigació i reparació.

Mesura adicional 5.3:

Atès que el teixit empresarial català està majoritàriament integrat per micro empreses i PIMES, el Centre impulsarà diverses accions de prevenció, formació, sensibilització i eines adaptades, dirigides a aquest tipus d'empreses a través dels diferents agents econòmics i socials existents (Cambres de Comerç, associacions empresarials, associacions sectorials, etc.) i en coordinació amb les institucions governamentals i no governamentals de suport a la internacionalització, la innovació i l'emprenedoria i institucions docents (incloses les escoles de negoci). També elaborarà guies per als principals sectors de l'economia catalana o aquells que potencialment puguin tenir un major impacte en termes de drets humans tant dins com fora del territori català d'acord amb el diagnòstic realitzat (vegeu mesura adicional 2) impulsant, al mateix temps, plataformes de diàleg sectorials. De forma complementària, desenvoluparà guies per a les grans empreses que els permetin complir, de forma clara, amb els requeriments del Govern tal i com establiran l'Estratègia i el futur Pla Nacional.

Mesura adicional 5.4:

El Govern, per mitjà del Centre, i en coordinació amb les institucions públiques de suport a la internacionalització, la innovació i l'emprenedoria i altres organitzacions empresarials sensibilitzarà les empreses sobre el deure de reparar o contribuir a reparar els impactes negatius en els drets humans que hagin provocat o contribuït a provocar, i les encoratjarà a que estableixin el diàleg i els mecanismes de reparació a nivell operatiu que garanteixin la deguda reparació de les víctimes o comunitats afectades en un termini determinat (vegeu apartat 4).

Mesura adicional 5.5:

El Centre impulsarà, en col·laboració amb els altres organismes de l'Administració que corresponguin, el desplegament del Codi preveient les mesures de difusió, gestió i acompanyament necessàries per a impulsar tant la seva adhesió voluntària com per establir en quins casos es podrà incloure l'adhesió com a condició per a les prestacions o mesures de suport de la Generalitat en relació a l'empresa.

També estudiarà la possibilitat d'aplicar incentius econòmics, fiscals, comercials, de presència, visibilitat i imatge, o d'altra índole, per promoure que les empreses s'adhereixin i respectin el Codi i, per tant, comptin amb polítiques i acreditin de

forma fefaent que han implementat procediments adequats a nivell global en funció de la seva mida i circumstància, particularment (vegeu principis núm. 14 i 15):

- Un compromís d'adoptar polítiques per tal d'assumir la seva responsabilitat de respectar els drets humans;
- Un procés de deguda diligència en matèria de drets humans per identificar, prevenir, mitigar i rendir comptes de com aborden el seu impacte sobre els drets humans;
- Uns processos que permetin reparar totes les conseqüències negatives sobre els drets humans que hagin provocat o contribuït a provocar.

Mesura addicional 5.6:

El Centre serà l'encarregat de fer el seguiment de les decisions preses a nivell internacional en matèria d'empresa i drets humans i de proposar al Govern i al Parlament possibles accions polítiques i legislatives complementàries que promoguin un major respecte dels drets humans per part de les empreses d'acord amb els desenvolupaments que es produeixin a nivell europeu i internacional i, especialment, en relació a un instrument internacional jurídicament vinculant.

Mesura addicional 5.7:

Adicionalment, el Centre, i el seu web, serviran com a repositori d'accés públic als compromisos de respecte als drets humans emesos per les empreses, així com els informes de rendició de comptes en base al *UN Guiding Principles Reporting Framework* i/o els mecanismes de reparació establerts per part de les empreses catalanes.

Mesura addicional 5.8:

El Centre tindrà capacitat per proveir a l'opinió pública amb informació *ad hoc* per tal de generar elements de debat i coneixement entre la ciutadania en general.

Mesura addicional 6:

El Govern estudiarà que les empreses privades de més d'un nombre determinat d'empleats i/o d'una xifra de negoci determinada amb la seva seu principal a Catalunya realitzin una deguda diligència en drets humans, comuniquin com tenen en compte l'impacte de les seves activitats en els drets humans i reportin anualment els seus esforços en aquest àmbit segons el procediment que s'estableixi a tal efecte en base al *UN Guiding Principles Reporting Framework*. El Govern estudiarà com un possible incompliment d'aquests requisits podria suposar l'establiment de les sancions administratives corresponents.

2.2.2 El nexa entre l'Estat i les Empreses

Principi 4. Els Estats han d'adoptar mesures addicionals de protecció contra les violacions als drets humans comeses per empreses de la seva propietat o sota el seu control, o que rebin important recolzament i serveis d'organismes estatals, com els organismes oficials de crèdit a l'exportació i els organismes oficials d'assegurances o

garantia d'inversions, exigint en cas necessari, la deguda diligència en matèria de drets humans.

Principi 5. Els Estats han d'exercir una supervisió adequada amb vistes a complir les seves obligacions internacionals de drets humans quan contractin els serveis d'empreses, o promulguin lleis a tal efecte, que puguin tenir un impacte sobre el gaudi dels drets humans.

Principi 6. Els Estats han de promoure el respecte als drets humans per part de les empreses amb les que estableixin transaccions comercials.

Mesura adicional 7:

El Govern estudiarà que les empreses de capital públic majoritari, de l'Administració autonòmica o les administracions locals catalanes, s'adhereixin al Codi i estableixin procediments de deguda diligència en drets humans i de rendició de comptes de manera pública d'acord amb el *UN Guiding Principles Reporting Framework* així com l'establiment de mecanismes de reparació.

Mesura adicional 8:

En aquelles empreses on el govern participi, però sense tenir una posició majoritària del capital, el govern promourà dins del consell d'administració o de la junta d'accionistes, l'adhesió al Codi i la necessitat de complir amb els Principis Rectors.

Mesura adicional 9:

El Govern prendrà les mesures pertinents per tal de que les seves institucions de crèdit i suport a la internacionalització de l'empresa (e.g. l'Institut Català de Finances, Acció, etc.) incorporin l'adhesió al Codi i el compliment de les responsabilitats empresarials del segon pilar dels Principis Rectors, d'acord amb la present estratègia, com a criteri condicionant per atorgar crèdits o prestar els seus serveis a les empreses que els sol·licitin, inclosa la obligació de reportar sobre el seu compliment del respecte dels drets humans d'acord amb el *UN Guiding Principles Reporting Framework* i en consonància amb la Directiva de la Unió Europea sobre divulgació d'informació no financera i informació sobre diversitat per part de determinades grans empreses i determinats grups i la seva corresponent transposició a l'ordenament jurídic. Aquestes mesures inclouran tant les activitats de promoció de les exportacions, com les d'inversió i de creació de noves empreses.

Mesura adicional 10:

El Govern establirà els criteris i procediments pels quals les administracions públiques de Catalunya i el seu sector públic negaran l'accés o retiraran qualsevol tipus d'assistència o suport (subvencions i altre tipus d'avantatges) a les empreses quan es verifiquin impactes negatius en els drets humans i es neguin a cooperar amb l'administració catalana o amb les autoritats competents per mitigar i reparar els greuges comesos. L'administració determinarà, d'acord a aquests criteris i procediments i amb el principi de proporcionalitat, la relació entre la gravetat de l'abús i les mesures a aplicar en el seu àmbit de competències.

Mesura addicional 11:

El Govern promourà que les empreses públiques vinculades a la seva administració s'adhereixin a iniciatives d'inversió responsable i es comprometrà a gestionar els seus fons públics d'acord amb aquests principis.

Mesura addicional 12:

Previ a la privatització d'un servei públic, el Govern realitzarà un estudi d'avaluació dels possibles impactes que, en matèria de drets humans, se'n podrien derivar i les mesures a adoptar.

Mesura addicional 13:

Quan qualsevol administració pública de Catalunya (inclosa el seu sector públic) contracti a una empresa privada la provisió d'un servei o producte, dins o fora de territori català, incloses les empreses de seguretat privada, incorporarà, d'acord amb la Directiva 2014/24/UE, clàusules relatives al respecte dels drets humans en els contractes com a criteri d'adjudicació així com, si escau, com a condicions d'execució.

El Govern estudiarà com incloure en la compra pública, i en el seu Codi per a una contractació pública socialment responsable en l'àmbit de l'administració de la Generalitat i el sector públic que en depèn, que les administracions públiques de Catalunya i el seu sector públic prioritzin els contractes i acords comercials amb empreses que duguin a terme processos de deguda diligència en drets humans d'acord amb els Principis Rectors. En aquest sentit, el Govern estudiarà demanar a les empreses un compromís de compliment.

Per altra banda, les administracions públiques de Catalunya i el seu sector públic podran excloure a empreses d'un procés de contractació d'acord amb els casos i terminis previstos a la Directiva 2014/24/UE.

2.2.3 Fomentar el Respecte als Drets Humans per part de les Empreses en Zones Afectades per Conflictes

Principi 7. Donat que el risc de violacions greus dels drets humans és major en zones afectades per conflictes, els Estats han de tractar d'assegurar que les empreses que operin en aquests contextos no es vegin implicades en abusos d'aquest tipus, adoptant entre altres les següents mesures:

A. Col·laborar des de la fase més inicial possible amb les empreses per ajudar-les a determinar, prevenir i mitigar els riscos que comporten les seves activitats i relacions empresarials per als drets humans;

B. Donar assistència adequada a les empreses per avaluar i tractar els principals riscos d'abús, posant especial atenció tant a la violència de gènere com a la violència sexual;

C. Negar l'accés al suport i serveis públics a tota empresa implicada en violacions greus als drets humans i es negui a cooperar per resoldre la situació;

D. Assegurar l'eficàcia de les polítiques, lleis, reglaments i mesures coercitives vigents per a prevenir el risc de que les empreses es vegin implicades en violacions greus als drets humans.

Mesura addicional 14:

El Govern, a través de la xarxa d'oficines d'àmbit empresarial de la Generalitat a l'estranger, i amb el suport del Centre, donarà suport a les empreses en la fase més inicial possible de la seva internacionalització per tal d'ajudar-les a determinar, prevenir i mitigar els riscos associats a les activitats i relacions empresarials que tinguin lloc en zones afectades per conflictes. També conjuntament amb el Centre, facilitarà indicadors d'alerta avançada així com directrius i informacions específiques dirigides a les empreses i als organismes públics pertinents (veure mesura addicional 5.1) i explicitarà a les empreses que, en aquests contextos, han de respectar les normes del Dret Internacional Humanitari.

2.2.4 Garantir la Coherència Política

Principi 8. Els Estats han d'assegurar que els departaments i organismes governamentals i altres institucions estatals que configuren les pràctiques empresarials siguin conscients de les obligacions de drets humans de l'Estat i les respectin en el desenvolupament dels seus respectius mandats, en particular oferint-los la informació, la capacitat i suport pertinents.

Principi 9. Els Estats han de mantenir un marc normatiu nacional adequat per assegurar el compliment de les seves obligacions de drets humans quan conclouin acords polítics sobre activitats empresarials amb altres Estats o Empreses, per exemple, a través de tractats o contractes d'inversió.

Principi 10. Els Estats, quan actuïn en qualitat de membres d'institucions multilaterals que tractin qüestions relacionades amb empreses hauran de:

A. Tractar d'assegurar-se que aquestes institucions no limitin la capacitat dels Estats membre a complir el seu deure de protecció ni posin obstacles a l'observança dels drets humans per part de les empreses.

B. Encoratjar a aquestes institucions, en el marc dels seus respectius mandats i capacitats, a promoure el respecte als drets humans entre les empreses i a ajudar a els Estats que ho sol·licitin a complir el seu deure de protecció contra les violacions als drets humans comeses per empreses, en particular per mitjà d'iniciatives d'assistència tècnica, foment a la capacitat i sensibilització.

C. Inspirar-se en aquests Principis Rectors per promoure l'enteniment mutu i la cooperació internacional en la gestió de reptes relacionats amb les empreses i drets humans

Mesura adicional 15:

La Comissió Interdepartamental, amb el suport del Centre, vetllarà per la coherència interna de l'administració en les polítiques i iniciatives públiques endegades per la Generalitat en matèria de drets humans.

Mesura adicional 16:

El Centre oferirà informació, formació i suport als organismes, agències i institucions públiques relacionades amb la competitivitat empresarial i pràctiques empresarials comercials i financeres de manera que les polítiques i els processos siguin coherents amb els Principis Rectors i els estàndards internacionals de drets humans.

Mesura adicional 17:

Les administracions públiques de Catalunya i el seu sector públic, en els acords bilaterals signats amb altres governs o administracions públiques incorporaran provisions que facin referència al respecte als drets humans.

Mesura adicional 18:

El Govern promourà en els fòrums internacionals especialitzats, especialment aquells organitzats per part dels organismes multilaterals financers i comercials, una major implementació dels Principis Rectors, promovent, a més a més, que aquestes institucions no limitin la capacitat dels Estats membres de complir el seu deure de protecció, ni posar traves a l'observança dels drets humans per part de les empreses.

Es promourà que la Unió Europea, els organismes internacionals i les institucions financeres internacionals en les quals Catalunya participa, comparteixin les millors pràctiques amb vistes a promoure la coherència de polítiques i promoguin l'assistència tècnica cap a Estats membres que així ho sol·licitin.

3 La Responsabilitat de les Empreses de Respectar els Drets Humans

Mesura adicional 19:

El Govern de la Generalitat, dins el marc de l'Estratègia, assumeix com a expectatives seves, en relació a la responsabilitat de respectar els drets humans per part de les empreses, les directrius exposades dins dels Principis Rectors en els principis 11 a 24. Per tant, el Govern reafirma que totes les empreses catalanes, independentment de la seva mida, sector, context operacional, propietari i estructura hauran de tenir presents les responsabilitats recollides en el segon pilar dels Principis Rectors que aquí es recullen. Per complir amb la seva responsabilitat de respectar els drets humans, les empreses han de comptar amb polítiques i procediments apropiats en funció de la seva mida i circumstàncies (Principi 15).

Algunes de les mesures establertes pel Govern en l'apartat 2 estan destinades a facilitar a les empreses catalanes aquesta comprensió.

3.1 Principis Fundacionals

Principi 11. Les empreses han de respectar els drets humans. Això significa que han d'abstenir-se d'infringir els drets humans de tercers i fer front a les conseqüències negatives sobre els drets humans en les que tinguin alguna participació.

Principi 12. La responsabilitat de les empreses de respectar els drets humans fa referència als drets humans internacionalment reconeguts – que abasten, com a mínim, els drets enunciats a la Carta Internacional de Drets Humans i els principis relatius a els drets fonamentals establerts en la Declaració de la Organització Internacional del Treball relativa als principis i drets fonamentals del treball.

Principi 13. La responsabilitat de respectar els drets humans exigeix que les empreses

A. Evitin que les seves pròpies activitats provoquin o contribueixin a provocar conseqüències negatives sobre els drets humans i facin front a aquestes conseqüències quan es produeixin;

B. Tractin de prevenir o mitigar les conseqüències negatives sobre els drets humans directament relacionades amb operacions, productes o serveis prestats per les seves relacions comercials, inclús quan no hagin contribuït a generar-los.

Principi 14. La responsabilitat de les empreses de respectar els drets humans s'aplica a totes les empreses independentment de la seva mida, sector, context operacional, propietat i estructura. No obstant, la magnitud i la complexitat dels mitjans disposats per les empreses per assumir aquesta responsabilitat pot variar en funció d'aquests factors i de la gravetat de les conseqüències negatives de les activitats de l'empresa sobre els drets humans.

Principi 15. Per complir amb la seva responsabilitat de respectar els drets humans, les empreses han de comptar amb polítiques i procediments apropiats en funció de la seva mida i circumstàncies, a saber:

A. Un compromís d'adoptar polítiques per tal d'assumir la seva responsabilitat de respectar els drets humans

B. Un procés de deguda diligència en matèria de drets humans per identificar, prevenir, mitigar i rendir comptes de com aborden el seu impacte sobre els drets humans

C. Uns processos que permetin reparar totes les conseqüències negatives sobre els drets humans que hagin provocat o contribuït a provocar.

Mesura addicional 20:

La responsabilitat de les empreses de respectar els drets humans es refereix al conjunt dels drets humans internacionalment reconeguts: els drets enunciats a la Carta internacional de drets humans, en la Declaració de la Organització Internacional del Treball relativa als principis i drets fonamentals del treball (1998) i

en altres instruments internacionals. D'acord amb les circumstàncies de les seves activitats, les empreses han de respectar els drets humans de totes les persones, amb especial cura de les pertanyents a grups o poblacions específics en situació de vulnerabilitat (els pobles indígenes, les dones, les persones pertanyents a minories nacionals, ètniques, religioses, lingüístiques o d'orientació sexual i identitat de gènere, els infants, les persones amb discapacitat o els treballadors migrants i les seves famílies).

3.2 Principis operatius

3.2.1 Compromís Públic

Principi 16. Per assumir la seva responsabilitat de respectar els drets humans, les empreses han d'expressar el seu compromís d'adoptar polítiques que donin suport a aquesta responsabilitat per mitjà d'una declaració que:

- A. Sigui aprovada al més alt nivell directiu de l'empresa;*
- B. Es basi en un assessorament especialitzat intern i/o extern;*
- C. Estableixi el que l'empresa espera, en relació amb els drets humans, del seu personal, els seus socis i altres parts directament vinculades amb les seves operacions, productes o serveis;*
- D. Es faci pública i es difongui interna i externament a tot el personal, els diferents socis i altres parts interessades;*
- E. Quedi palès en les polítiques i els procediments operacionals necessaris per inculcar el compromís assumit a nivell de tota l'empresa.*

3.2.2 La Deguda Diligència en Matèria de Drets Humans

Principi 17. Amb la finalitat d'identificar, prevenir, mitigar i respondre de les conseqüències negatives de les seves activitats sobre els drets humans, les empreses han de procedir amb la deguda diligència en matèria de drets humans. Aquest procés ha d'incloure una avaluació de l'impacte real i potencial de les activitats sobre els drets humans, la integració de les conclusions, i l'actuació al respecte; el seguiment de les respostes i la comunicació de la forma en què es fa front a les conseqüències negatives. La deguda diligència en matèria de drets humans:

- A. Ha d'abastar les conseqüències negatives sobre els drets humans que l'empresa hagi provocat o contribuït a provocar a través de les seves pròpies activitats, o que guardin relació directa amb les seves operacions, productes o serveis prestats per les seves relacions comercials;*
- B. Variarà de complexitat en funció de la mida de l'empresa, el risc de greus conseqüències negatives sobre els drets humans i la naturalesa i el context de les seves operacions*

C. Ha de ser un procés continu ja que els riscos per als drets humans poden canviar amb el temps, en funció de l'evolució de les operacions i el context operacional de les empreses.

Principi 18. Per tal de calibrar els riscos en matèria de drets humans, les empreses han d'identificar i avaluar les conseqüències negatives reals o potencials sobre els drets humans en les que hagin pogut veure's implicades ja sigui a través de les seves pròpies activitats o com a resultat de les seves relacions comercials. Aquest procés ha de:

A. Recórrer a experts en drets humans interns i/o independents

B. Incloure consultes substantives amb els grups potencialment afectats i altres parts interessades en funció de la mida de l'empresa i de la naturalesa i del context d'operació.

Principi 19. Per prevenir i mitigar les conseqüències negatives sobre els drets humans, les empreses han d'integrar les conclusions de les seves avaluacions d'impacte en el marc de les funcions i processos interns pertinents i prendre les mesures oportunes.

A. Per tal que aquesta integració sigui eficaç es necessari que:

i) La responsabilitat de prevenir aquestes conseqüències s'assigni als nivells i funcions adequats dins de l'empresa

ii) L'adopció de decisions internes, les assignacions pressupostaries i els processos de supervisió permetin oferir respostes eficaces a aquests impactes

B. Les mesures a ser adoptades variaran en funció de:

i) Si l'empresa provoca o contribueixi a provocar les conseqüències negatives o si la seva implicació es redueixi a una relació directa d'aquestes conseqüències amb les operacions, productes o serveis prestats per una relació comercial.

ii) La seva capacitat d'influència per prevenir les conseqüències negatives

Principi 20. A fi de verificar si s'estan prenent les mesures per prevenir les conseqüències negatives sobre els drets humans, les empreses han de fer un seguiment de l'eficàcia de la seva resposta. Aquest seguiment ha de:

A. Basar-se en indicadors qualitatius i quantitatius

B. Tenir en compte els comentaris tan de fonts internes com externes, incloses les parts afectades.

Principi 21. Per tal d'explicar les mesures que prenen per fer front a les conseqüències de les seves activitats sobre els drets humans, les empreses han d'estar preparades per comunicar-les exteriorment, sobre tot quan els afectats o els seu representants plantegin les seves inquietuds. Les empreses les operacions o contextos operacionals de les quals impliquin greus riscos d'impacte sobre els drets humans, haurien

d'informar oficialment sobre les mesures preses al respecte. En qualsevol cas, les comunicacions han de reunir les següents condicions:

- A. Una forma i una freqüència que reflecteixin les conseqüències de les activitats de l'empresa sobre els drets humans i que siguin accessibles per als seus destinataris;*
- B. Aportar suficient informació per avaluar si la resposta d'una empresa davant de conseqüències concretes sobre els drets humans és adequada;*
- C. No posar en risc, a la vegada, a les parts afectades o al personal, i no vulnerar requisits legítims de confidencialitat comercial.*

3.2.3 Reparació

Principi 22. Allà on les empreses determinin que han provocat o contribuït a provocar conseqüències negatives han de reparar-les o contribuir a la seva reparació per mitjans legítims.

3.2.4 Qüestions de Context

Principi 23. En qualsevol context, les empreses han de:

- A. Complir totes les lleis aplicables i respectar els drets humans reconeguts internacionalment, allà on sigui que operin;*
- B. Buscar fórmules que els permetin respectar els principis de drets humans internacionalment reconeguts quan hagin de fer front a exigències contraposades*
- C. Considerar el risc de provocar o contribuir a provocar abusos greus dels drets humans com una qüestió de compliment de la llei allà on operin.*

Principi 24. Quan sigui necessari donar prioritat a les mesures per fer front a les conseqüències negatives, reals i potencials, sobre els drets humans, les empreses han de, abans de tot, intentar prevenir i mitigar les conseqüències que siguin més greus o que puguin resultar irreversibles si no reben una resposta immediata.

Mesura addicional 21:

El Govern promourà i encoratjarà al conjunt de les empreses catalanes que operin a l'exterior que s'adhereixin al Codi. Les disposicions establertes en el Codi representen la voluntat de l'empresa de respectar els drets humans reconeguts internacionalment en els seus contextos operacionals de manera a prevenir possibles impactes negatius reals o potencials.

4 L'Accés a mecanismes de reparació

4.1 Principi fundacional

Principi 25. *Com a part del seu deure de protegir contra les violacions als drets humans relacionades amb activitats empresarials, els Estats han de prendre mesures apropiades per garantir, per les vies judicials, administratives, legislatives o d'altre tipus, que quan aquest tipus d'abusos es produeixin en el seu territori i/o jurisdicció els afectats puguin accedir a mecanismes de reparació eficaços.*

Mesura adicional 22:

El Centre es dotarà d'un **Comitè d'avaluació de queixes** (en endavant, Comitè) format per experts independents que avaluaran, d'acord amb un procediment específic que ofereixi les màximes garanties d'independència, imparcialitat i audiència de les parts, les queixes relatives a possibles impactes negatius per part d'empreses catalanes. En cada cas, el Comitè formularà les seves recomanacions al Centre que les traslladarà, quan correspongui, a les autoritats competents.

En particular, el Centre podrà instar igualment l'actuació del Ministeri Fiscal perquè actuï en els casos en què s'adverteixin possibles responsabilitats penals com a conseqüència d'abusos comesos per empreses catalanes a l'exterior.

Mesura adicional 23:

El Govern encarregarà un informe jurídic sobre les limitacions dels mecanismes judicials i no judicials actuals i les modificacions a fer per tal de garantir l'accés a la reparació en relació a possibles impactes negatius produïts tant dins com fora del territori català en compliment amb els Principis Rectors. S'estudiaran mecanismes jurídics que tinguin en compte la responsabilitat empresarial de causar danys o perjudicis sobre els drets humans, inclosos els actes derivats de no actuar amb la deguda diligència per prevenir tals danys causats per la seva conducta o pels seus empleats o agents, o per les empreses pertanyents al grup en tot el conjunt de les seves operacions a nivell global.

Mesura adicional 24:

El Govern de Catalunya instarà al Govern de l'Estat espanyol a revisar el marc jurídic de responsabilitat de les empreses i la jurisdicció dels tribunals espanyols respecte a possibles impactes adversos en els drets humans d'acord amb els Principis Rectors.

Mesura adicional 25:

Les oficines del Govern a l'exterior donaran a conèixer aquests mecanismes a les víctimes de possibles abusos als drets humans comesos per empreses catalanes i les posaran al corrent dels canals disponibles per fer arribar les seves queixes.

4.2 Principis operatius

4.2.1 Mecanismes Judicials Estatals

Principi 26. Els Estats han d'adoptar mesures apropiades per assegurar l'eficàcia dels mecanismes judicials nacionals quan abordin violacions als drets humans relacionades amb empreses, en particular considerant la forma de limitar els obstacles legals, pràctics i d'altre tipus que puguin conduir a una denegació de l'accés als mecanismes de reparació.

Mesura adicional 26:

El Govern estudiarà i desenvoluparà instruments per a que els ciutadans en general i les parts interessades, coneguin i comprenguin els mecanismes de reclamació judicials de que disposen en relació als impactes als drets humans i tinguin accés als mateixos. Amb aquesta finalitat, es realitzarà un mapa de recursos existents en matèria d'assistència jurídica i les seves necessitats.

Mesura adicional 27:

El Govern, a través de l'ACCD, donarà subvencions específiques dirigides a organitzacions no governamentals per tal de que estableixin programes de protecció i assessorament legal als defensors de drets humans afectats i a les víctimes del possibles impactes de les empreses catalanes a l'exterior.

Mesura adicional 28:

El Síndic de Greuges de Catalunya podrà comunicar a instàncies similars en d'altres països la ocurrència d'impactes en els drets humans per part d'empreses catalanes per tal de que aquestes instàncies facin arribar el corresponent requeriment a les instàncies governamentals que corresponguin.

4.2.2 Mecanismes extra-judicials estatals de reclamació

Principi 27. Els Estats han d'establir mecanismes de reclamació extrajudicial eficaços i apropiats, en paral·lel als mecanismes judicials, com a part d'un sistema estatal de reparació de les violacions als drets humans relacionades amb les empreses.

Mesura adicional 29:

El Govern estudiarà i desenvoluparà instruments per a que els ciutadans en general i les parts interessades, coneguin i comprenguin els mecanismes de reclamació extra-judicials de que disposen en relació als impactes als drets humans i tinguin accés als mateixos eliminant obstacles en relació al seu accés, en allò que sigui de la seva competència. Amb aquesta finalitat, es realitzarà un mapa de recursos existents.

4.2.3 Mecanismes de reclamació no estatals

Principi 28. Els Estats han d'estudiar la forma de facilitar l'accés a mecanismes de reclamació no-estatals que s'ocupin de les violacions als drets humans relacionades amb les empreses.

Principi 29. Per a que sigui possible atendre ràpidament i reparar directament els greuges causats, les empreses han d'establir o participar en mecanismes de reclamació eficaços de nivell operacional a disposició de les persones i les comunitats que pateixin les conseqüències negatives.

Principi 30. Les corporacions industrials, les col·lectivitats de múltiples parts interessades i altres iniciatives de col·laboració basades en el respecte de les normes relatives als drets humans han de garantir la disponibilitat de mecanismes de reclamació eficaços.

Mesura addicional 30:

El Centre donarà suport i assessorament a les empreses catalanes en el disseny i implementació de mecanismes empresarials eficaços per a la gestió de queixes.

4.2.4 Criteris per a l'eficàcia dels mecanismes de reparació extra-judicials

31. Per garantir la seva eficàcia, els mecanismes de reclamació extra-judicial, tan estatals com no-estatals, han de ser:

A. Legítims: suscitar la confiança dels grups d'interès als que estan destinats i respondre del correcte desenvolupament dels processos de reclamació;

B. Accessibles: ser coneguts per tots els grups d'interès als que estan destinats i prestar assistència adequada a aquells que puguin tenir especials dificultats per accedir a aquests mecanismes;

C. Previsibles: disposar d'un procediment clar i conegut, amb un calendari indicatiu de cada etapa, i clarificar els possibles processos i resultats disponibles, així com els mitjans per supervisar la seva implantació;

D. Equitatius: assegurar que les víctimes tinguin un accés raonable a les fonts d'informació, l'assessorament i els coneixements especialitzats necessaris per establir un procés de reclamació en condicions d'igualtat, plena informació i respecte;

E. Transparents: mantenir informades a les parts en un procés de reclamació de la seva evolució, i oferir suficient informació sobre l'acompliment del mecanisme, amb vistes a fomentar la confiança en la seva eficàcia i salvaguardar l'interès públic que estigui en joc;

F. Compatibles amb els drets humans: assegurar que els resultats i les reparacions siguin conformes a els drets humans internacionalment reconeguts;

G. Una font d'aprenentatge continu: adoptar les mesures pertinents per identificar experiències amb la finalitat de millorar el mecanisme i prevenir greuges en el futur;

Adicionalment, els mecanismes de nivell operacional també haurien de:

A. Basar-se en la participació i el diàleg: consultar a els grups interessats a els quals estan destinats sobre el seu disseny i funcionament, amb especial atenció al diàleg com a mesura per abordar i resoldre greuges.

Mesura adicional 31:

El Centre vetllarà perquè els mecanismes de reparació extra-judicial, tant públics com el de les mateixes empreses, segueixin els criteris establerts en el principi núm. 31 dels Principis Rectors.